Wiki Medium

WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA

BULLETIN **WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA** O WIKIPEDII, PROJEKTECH WIKIMEDIA A SVOBODNÉ TVORBĚ — **2012 / 1**

Wiki miluje památky od Indie po Mexiko

Letos včetně Česka

Slova zakladatele
Přebíráme odjinud Jimbovy názory na riziko konfliktu zájmů

Desetiletá česká
Rok po oslavách 10 let Wikipedie slaví stejný věk i česká verze

Tajemný GLAM
Z muzeí spolupracujících s Wikipedií jmenujeme Třebechovice

WikiMedium
2 - 1 / 2012

OBSAH

Wikikonference 2012: Program..... 2
J. Sokol: Deset námětů k 10 letům.....3
Wikimania byla ve Washingtonu..... 3
Kronika české Wikipedie desetileté 4–5
Otázka pro Wikipedii ..... anketa k 10 letům, 5, 7
Ceny za rozvoj naposledy.....6
Wikipedie byla na Bambiriádě pro děti.....6
Muzeím, galeriím a archivům máme dveře otevřené.....7
Wikimedia ví (skoro) všechno… ..... o Třebechovickém betlému, 8
Kvíz.....8
Jasnou čarou proti konfliktu zájmů ..... převzato odjinud, 9
Wikinovinky.....10–11
Spolupráce vysokých škol s wikipedisty se rozrůstá.....12
Nové sestřičky Wikidata a Wikivoyage..... 13
Za Antonínem Vítkem..... nekrolog, 13
Úžasné je, že pomoci chtějí všichni ..... rozhovor o „WLM“, 14–15
Do Guinnessovy knihy rekordů..... 15
Wiki miluje památky .....galerie, 16

Wikimedium

Časopis občanského sdružení Wikimedia Česká republika pro všechny wikipedisty a zájemce o Wikipedii a Wikimedii.

Číslo 1, rok 2012.
Uzávěrka vydání 15. listopadu 2012.

Veškerý textový obsah je dostupný podle licence Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci (CC-BY-SA) 3.0 (http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs), pokud není uvedeno jinak. Loga Wikimedium, projektů Wikimedia, nadace Wikimedia Foundation a sdružení Wikimedia Česká republika jsou vlastnictvím Wikimedia Foundation či Wikimedia Česká republika.

Původní texty: M. Langer, Kychot, redakce.

Kontakt: wikimedium@wikimedia.cz, www.wikimedium.cz.

Sdružení Wikimedia Česká republika
Lidická 291/40, 150 00 Praha 5 – Smíchov
www.wikimedia.cz,

K e-mailovému odběru se můžete přihlásit na adrese redakce wikimedium@wikimedia.cz.

Řešení kvízu: 1b, 2b, 3c, 4d, 5a

WikiKonferenCE 2012

Program

9:30 *Registrace / otevření sálu*
10:00 **Zahájení**

Blok I: Vzdělávání a Wikipedie

10:10 wikipedista Chmee2: **Jak přilákat nové editory na Wikipedii?**
10:40 Petr Novotný (PedF UK): **Seminární práce na Wikipedii. Zkušenosti z PedF UK**
11:10 *coffee break*

11:30 Petr Naske (Jednota školských informatiků): **Jakou wikipedii si přejí učitelé informatiky ZŠ a SŠ?**

Den finanční gramotnosti (na Wikipedii)
12:00 Viola Baštýřová (PARTNERS): **Úvodní slovo**
12:10 wikipedista Krvesaj: **Vyhlašování cen za Den finanční gramotnosti**

12:40 *polední přestávka*

Blok II: Spolupráce s institucemi a multimédia

13:45 Matěj Myška, Jaromír Šavelka (Ústav práva a technologií PF MU Brno): **Creative Commons a fotografie**
14:15 wikipedista Jagro: **Fotografování českého průmyslu**
14:40 Jiří Syrový, Zuzana Syrová (NPÚ): **Památkový Geografický informační systém (paGIS)**
15:00 wikipedista Reo On: **Commons, nedoceněné úložiště digitálního obsahu**
15:10 *coffee break*

15:20 Ivana Cabrnochová (Praha 10), Michal Reiter: **QRpedia a využití QR kódů na památkách v Praze 10**

Wiki miluje památky
15:40 Michal Reiter, Jaro Zastoupil, Jan Loužek: **Průvodní slovo k soutěži**
16:05 **Vyhlašování cen Wiki miluje památky**
16:45 *předpokládaný konec*

Deset námětů k deseti letům

Tu vzácnou příležitost, oslovit vás k desátým narozeninám našeho společného díla, bych rád využil k tomu, abych vám předložil deset námětů a přání k úvahám, jak dál.

1. *Wikipedii dnes už rozhodně nepíšeme pro sebe, ale čím dál víc pro naše, české čtenáře.*

2. *Můžeme být jen rádi, že jsou to hlavně mladí lidé, žáci a studenti, ale to také znamená, že články musí být pro ně srozumitelné. Odbornější zájemci se beztak obracejí třeba na anglickou verzi - a je to tak dobře.*

3. *Společné dílo vyžaduje respekt k práci druhých i jistou schopnost kriticky zhodnotit vlastní schopnosti. Nesmí sem proniknout žalostná úroveň anonymních blogů, kde si naštvaní lidé vybíjejí své frustrace a komplexy.*

4. *Wikipedie je občanské prostředí, kde se účastníci musí mírnit v prosazování svých názorů. Nejenže není místem pro reklamu, ale ani pro agitaci a svévolné sebeprosazování.*

5. *Jako autory potřebujeme získávat i lidi zkušenější a odborně, pedagogicky i jazykově zralejší. Anglickou i německou verzi dnes do značné míry „táhnou“ vzdělaní penzisté.*

6. *Abychom je získali, potřebujeme především překonávat celkem přirozenou nedůvěru odborníků a kultivovat také naše diskuse a spory.*

7. *Můžeme se poučit od větších jazykových mutací, kde je samozřejmé, že před větším zásahem do článku se o něm nejdřív diskutuje, a to zdvořile a věcně.*

8. *Naopak se šablonami typu „Fakt?“ je třeba šetřit a olepovat jimi články bez zdůvodnění v diskusi je zlozvyk, který nemá daleko k vandalismu a řadu schopných autorů už odradil.*

9. *Na důvěryhodnosti encyklopedie se významně podílí i jazyková a typografická úroveň, kterou čtenář vidí na první pohled. Naproti tomu pedantské vymáhání formálních pravidel, sjednocování různých detailů atd. může být i na škodu.*

10. *Měli bychom možná přemýšlet i o různých možnostech „polozamčení“ exponovaných článků, kde je četnost „experimentů“ příliš vysoká.*

To vám všem i sobě přeje

Wikipedista Sokoljan

Wikimania byla ve Washingtonu

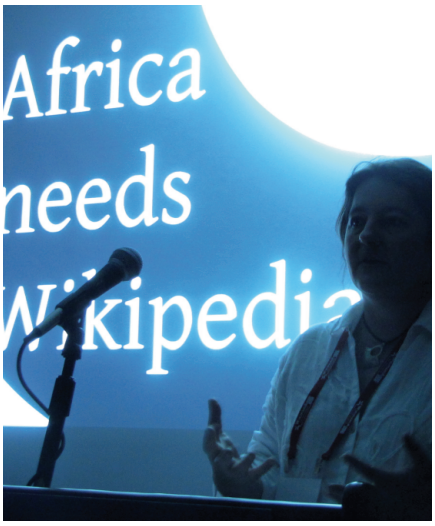
Letošní Wikimania zamířila do Spojených států a jako kdyby se měla stát holdem prvnímu americkému prezidentovi. Konala se totiž ve Washingtonu na Washingtonově univerzitě.

Nechyběl projev *O stavu Wiki*, který znovu pronesl zakladatel Wikipedie Jimmy Wales. Vyzval k tomu, aby byla stále otevřená jak masovým a populárním, tak i okrajovým tématům, aby ji ti, které tato témata zajímají, neopustili.

Často se mluvilo o vstupování Wikipedie do škol či do rozvojových regionů světa nebo větším zapojení žen a vztazích v komunitách editorů.

Celkem v červenci dorazilo na tisíc wikipedistů, včetně několika Čechů. Z nich wikipedista Chmee2 prezentoval úspěchy wikiprojektu *Chráněná území* (dočtete se o něm na několika místech i zde a budeme mu věnovat příští vydání bulletinu).

Příští rok se Wikimania přestěhuje do Asie, do Hongkongu.

Ben Skála: Jan Sokol. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan-Sokol2012b.jpg

Ziko van Dijk:Wikimania 2012. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:2012-07-12_Wikimania_sessions_02.JPG

Kronika české Wikipedie desetileté

Česká Wikipedie už je taky desetiletá. Vznikla v květnu 2002, první zachované záznamy jsou z podzimu téhož roku. Od té doby vyrostla, má skoro čtvrt milionu hesel a už dlouho je nejrozsáhlejší českojazyčnou encyklopedií v historii. Tady jsou některé milníky této epochy.

2002

Wikipedie vznikla v květnu. Překlad domácí stránky vytvořil esperantista Miroslav Malovec, napsány byly první články. Jenže obsah sice malé, ale české Wikipedie při přechodu na novou databázi nebyl zachován. V současné databázi tak najdete nejstarší stopy české Wikipedie z listopadu téhož roku.

2003

Na Wikipedii už bylo tisíc článků, ale třeba článek Praha vznikl až v srpnu s jednou jedinou větou „Praha je hlavní město České republiky“. V závěru roku se ale zakladatel Miroslav Malovec z Wikipedie stáhl, a jelikož to byl v té době jediný správce projektu, projevilo se to na pořádku a udržovanosti Wikipedie.

2004

Z tohoto důvodu se stal druhým správcem Vít Zvánovec a zároveň získal i práva byrokrata, takže mohl jmenovat další správce. V tomto roce se mimo jiné stal správcem i wikipedista Mormegil, který je jím dodnes, tedy už osmým rokem. Bylo dopřeloženo rozhraní (systémová hlášení), doplněno bylo české logo. V prosinci wikipedista Ludek začal na hlavní stránku přidávat zajímavosti, tuto rubriku pak spravoval pět let.

Vznikly i první českojazyčné verze sesterských projektů – Wikislovníku, Wikicitátů a Wikiknih. Založen je také projekt Wikimedia Commons, úložiště obrázků a dalších mediálních souborů, které využívá i Wikipedie, včetně české. Ta se přiblížila pěti tisícům článků.

2005

Spory druhého správce české Wikipedie s dalšími wikipedisty, zejména o podobu českého pravopisu užívaného v článcích, přerostly v intenzitu, po které byl Vít Zvánovec zbaven svých správcovských práv. O tzv. války o pravopis se zajímal i český tisk a do jisté míry se staly symbolem Wikipedie té doby.

V prosinci se výrazně změnila hlavní stránka, od té doby obsahuje článek a obrázek týdne. Česká Wikipedie v průběhu roku překročila metu 20 tisíc článků.

2006

Pro řešení sporů na české Wikipedii vznikl arbitrážní výbor. V květnu tehdejší encyklopedie internetového portálu Seznam začala přebírat obsah Wikipedie. Počet článků v listopadu překročil hranici 50 tisíc. Komunita ale stále pečlivěji dbala na dodržování autorských práv, případ editora Zp, který vytvořil kopírováním či opisováním z autorskoprávně chráněných zdrojů stovky článků, začal být řešen v tomto roce a definitivní dočištění trvalo několik let.

2007

Hlavní stránka Wikipedie se znovu výrazně změnila, od té doby byly její změny spíš jen kosmetické. Encyklopedie má více než 80 tisíc článků a v anketě Czech Open Source 2007 se stala absolutním vítězem podle hlasování veřejnosti.

2008

Symbolickým datem se stal 19. červen, kdy česká Wikipedie dosáhla hranice 100 tisíc článků.

Už v březnu ale vzniklo sdružení Wikimedia Česká republika, které se věnuje jak podpoře rozvoje Wikipedie a jejích sesterských projektů, tak jejich propagaci.

2009

Proběhla první konference o Wikipedii v Česku, nazvaná Wikikonference (a dovolíme si dodat, že vyšlo také první číslo bulletinu Wikimedium).

O smazání článků na české Wikipedii se přestalo hlasovat, úsilí komunity hledat řešení konsenzem se projevilo i zde vznikem nového způsobu rozhodování o špatných článcích, tzv. diskusí o smazání. Navzdory občasnému mazání článků (a mnohem častějšímu mazání experimentů a vandalismů) Wikipedie měla více než 140 tisíc hesel. A její vliv rostl, jak dokázal i případ starosty Prahy 5 Jančíka, kterému jeho mluvčí upravoval článek na Wikipedii „k lepšímu“.

Akvadukt v Segovii, první Obrázek týdne na české Wikipedii

Text vypracován s pomocí textu z Wikipedie na stránce Wikipedie:Kronika.

Fotografie:

M. González Olaechea y Franco: Akvadukt v Segovii. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AcueductoSegovia04.JPG

2010

Na přelomu roku 2009 a 2010 proběhla poprvé soutěž v psaní článků o Ceny za rozvoj české Wikipedie pořádaná sdružením Wikimedia Česká republika. V červnu i česká Wikipedie změnila tvář – stejně jako ostatní jazykové verze má nyní vzhled nazvaný Vector. Počet článků překročil 180 tisíc. Až na několik výjimek byly všechny obrázky přesunuty na společné úložiště médií Wikimedia Commons, kde jsou totiž dostupné pro všechny projekty bez omezení.

Vydavatelství Computer Media vydalo první knihu v češtině o Wikipedii, která obsahovala popis jejích funkcí pro čtenáře i pro přispěvatele. Měla podtitul Průvodce po světě informací a dodnes je na trhu.

2011

To byly hlavně dva velké milníky – 10 let celosvětové Wikipedie, které česká Wikipedie oslavila koncertem v Praze, a překonání hranice 200 tisíc článků české Wikipedie, ke kterému došlo 6. července. To už bylo jasné, že Wikipedie je největší českojazyčnou encyklopedií všech dob, i ty nejoptimističtější odhady počtu hesel Ottova slovníku totiž zůstávaly u čísla 185 tisíc. Wikipedie po roční pauze znovu vyhrála cenu pro projekt roku v anketě Czech Open Source, už potřetí.

2012

I česká Wikipedie se v lednu připojila k protestu proti nevhodně formulovanému protipirátskému americkému zákonu SOPA. Poprvé proběhla i v Česku soutěž Wiki miluje památky, sešlo se skoro dvacet tisíc fotografií památek.

Další novinky z roku 2012 najdete i na jiných místech tohoto čísla. A Wikipedie se blíží hranici 250 tisíc článků.

2013, 2014, 2015…

Jaká bude Wikipedie v roce 2013 a později? To můžete změnit i vy!

Otázka pro Wikipedii

Co považujete za největší úspěch české Wikipedie?

- **Jowe:** Za největší úspěch považuji, že česká Wikipedie obsahuje více než 247 tisíc článků.
- ***Tchoř:*** *Zůstává živým projektem respektujícím názorovou pestrost společnosti; není ovládnuta žádnou názorovou skupinou. Byť ji WM ČR brzdí přetékáním svých interních sporů a soutěžemi s komerčními partnery a jejich představami o důležitosti témat.*
- **Mates:** Největším úspěchem Wikipedie je fakt, že si stále zachovává tu samou tvář „otevřené encyklopedie, kterou může každý upravovat“, ačkoliv je každý den vystavována nájezdům vandalů a její častí editoři jsou jimi někdy i velmi sprostě napadáni.
- ***Rosičák:*** *Za největší úspěch považuji její růst a především zkvalitňování článků, kteréžto veličiny jsou u relativně malého počtu českojazyčných mluvčích dosud na vysoké úrovni.*
- **Limojoe, předseda WM ČR:** Úspěchem je už samotný fakt, že se desátých narozenin dožila ve zdraví, stala se přitom patrně největší česky psanou encyklopedií a zároveň se tak dostala do povědomí novinářské, ale i široké veřejnosti, byť ji stále sužují dětské nemoci.
- ***Pan BMP:*** *„Část času věnoval soudce […] předčítáním z wikipedie...“ Nejsem si úplně jistý, zda je předčítání z wiki u soudu jejím největším úspěchem, nebo naopak největším selháním českého soudnictví, ale za zmínku to stojí.*
- **Dominik Matus:** Za největší úspěchy Wikipedie považuji zapojení studentů do tvorby a další projekty Wikipedie, větší viditelnost v médiích a zlepšení mínění o Wikipedii.
- ***Che0, bývalý předseda WM ČR:*** *Z utopického projektu hrstky nadšenců vyrostla v dospělou encyklopedii, mezi jazykovými verzemi je osmnáctá největší. Větší úspěch než čtvrt milionu článků dostupných kdykoli a zdarma každému, kdo se chce učit, najdeme na českém internetu jen velmi těžko.*
- **YjM:** Největším úspěchem je, že začala být brána vážně a lidé si jí už tolik nepletou s necyklopedií.
- ***Bodlina:*** *Už to, že projekt je živá, rostoucí a vyvíjející se entita, je úspěch samo o sobě, ne?*
- **Chmee2:** To, že česká Wikipedie, respektive Wikimedia ČR, je brána jako rovnocenný partner pro řadu institucí i fyzických osob k jednání a případné spolupráci. Za to díky všem, kteří do ní kdy přispěli, či se na různých jednáních podíleli.
- ***Radek Linner:*** *Nikdo není dokonalý, ani Wiki ne. Každá exponenciála se jednou zarazí, ale nepřichází konec, jen jiný způsob pokračování. Přesto tu dnes máme docela solidní dílo, které wikipedisté "vydupali z ničeho". A to je docela frajeřina.*

Itu: Svíčka k 10 letům Wikipedie. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Candle-10_years_Wikipedia-P1420642r3.jpg

Odpověď na další anketní otázku najdete na straně 7.

Ceny za rozvoj počtvrté a naposledy

Loni v listopadu na třetí české Wikikonferenci byli vyhlášeni laureáti Cen za rozvoj české Wikipedie. I tentokrát celou akci pořádalo sdružení Wikimedia Česká republika ve spolupráci s Českou spořitelnou a podpořili ji sponzoři Microsoft a knihkupectví Neoluxor.

Protože od té doby náš bulletin nevyšel, chceme dostát praxe z předchozích tří „běhů“ Cen a i v tomto případě, byť se zpožděním, zveřejnit jména všech laureátů a pogratulovat jim k úspěchu.

Jelikož byla dohoda s generálním partnerem uzavřena právě na čtyři kola soutěže, bylo to, které skončilo vyhlášením laureátů loni v listopadu, poslední. Zaujalo tím, že hned čtyři ocenění získal jeden autor, Adam Zábranský.

Všichni ocenění si ještě nepřevzali své ceny, sdružení Wikimedia Česká republika tímto laureáty prosí, aby se o své trofeje i věcné odměny urychleně přihlásili.

ČESKÁ SPOŘITELNA
Jsme Vám blíž.

Laureáti Cen a jejich články

I. oblast: 1. Saltzmann (*Vilém z Rožmberka*), **2.** Honzi84 (*Dácie*) a Adam Zábranský (*Irák*), **3.** BBukovec (*Štěpánu Dušan*), **4.** RPekař (*Opera*), **5.** Mirek256 (*Tenochtitlán*) a BBukovec (*Bitva na Kosově poli*)

II. oblast: 1. Adam Zábranský (*Tuberkulóza*), **2.** Schwannom (*Jaterní testy*), **3.** Adam Zábranský (*Kryštof Kolumbus*) a Jaki96 (*O původu druhů*), **4.** Limojoe (*Termodynamika*)

III. oblast: 1. Jan.Kamenicek (*Ústava Spoj. států amerických*), **2.** Adam Zábranský (*Severoatlantická aliance*), **3.** Jan.Kamenicek (*Liga arabských států*), **4.** Černý levhart (*Americká hypoteční krize 2007*), **5.** Fext (*Promlčení*)

Kategorie nováčci: Kure-kureci (*Terrapene*), Veronika Pešková (*Věk zámořských objevů*), Tom Hloušek (*Jimi Hendrix*), Tvstrela (*iCarly*), Aboladen (*Rokajl*)

Wikipedie byla na Bambiriádě nejen pro děti

I když pro rodiče možná ještě víc… Ale vezměme to popořadě: Bambiriáda je přehlídka aktivit všemožných sdružení, která se věnují práci s dětmi. V květnu se tentokrát připojila i skupina wikipedistů ze sdružení Wikimedia Česká republika. K nalákání účastníků připravili jednoduché pokusy, na kterých si mohly děti vyzkoušet různé zajímavé zákonitosti známé ze základů přírodních věd.

U stánku sdružení na pražské části přehlídky na Vítězném náměstí v Dejvicích bylo neustále plno a mnohé děti si odnesly třeba i wikipedistické pexeso. A také pokyn, aby ho spolu s přiloženým letákem ukázali i svým rodičům. Mnozí tatínkové a mnohé maminky ostatně přišli rovnou s nimi a hned se ptali na to, co je o Wikipedii zajímalo.

Veselá zábava u stánku Wikipedie na Bambiriádě

„Ačkoliv jsem si ze začátku myslel, že to je naprosto absurdní nápad a že hraní si s dětmi nemá pro wikipedii žádný smysl, tak se ukázalo, že jsem neměl pravdu,“ uznal jeden z wikipedistů, který se navzdory skeptickému přístupu rozhodl kolegům pomoci. A to všechno – díky přítomnosti dětí, která odbourávala zábrany – ve velmi příjemné atmosféře.

Fotografie:
Michal Reiter: Bambiriáda 2012. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prague_bambiriada_2012_017.JPG
Logo České spořitelny je © Česká spořitelna

WikiMedium
2012 / I - 7

Muzeím, galeriím a archivům máme dveře otevřené

Pod zkratkou GLAM se skrývají na Wikipedii projekty, v nichž se editoři snaží o spolupráci s galeriemi (G), knihovnami (L), archivy (A) a muzei (M). Postupně se to začíná dařit i u nás.

Část těchto aktivit probíhá neorganizovaně, úsilím často i anonymních editorů, část koordinovaně a se záštitou Wikimedia Česká republika. I tyto projekty jsou ale v různém stupni rozvoje, od navázání prvních kontaktů až po plodnou spolupráci.

Tak třeba Dejvické divadlo v Praze dalo svolení k dalšímu šíření fotografií svých herců a také poskytlo podklady k rozšíření souvisejících článků. Tento umělecký soubor je navíc důkazem, že zkratka GLAM nikoho nesvazuje a že hledat partnery lze i jinde než jen v muzeích.

Na druhou stranu, Třebechovické muzeum betlémů je další pozoruhodný příklad. Právě teď je uzavřené kvůli stavbě nové budovy, ale o slavný mechanický betlém pečuje dál. Co o něm ví Wikipedie, se dočtete hned na příští straně.

Prohlubuje se i spolupráce se Slezským muzeem nebo s hornickým skanzenem Mayrau na Kladensku. Tam byli wikipedisté na exkurzi a na Wikimedia Commons nahráli desítky fotografií.

To samozřejmě nemůže být všechno. První kontakty jsou navázané s pražským Archivem výtvarného umění, který provozuje informační databázi abArt, nebo třeba s dvěma oddděleními Přírodovědecké fakulty UK, která mají mimo jiné bohatou sbírku map.

Z exkurze v Mayrau

A jestli máte víte o dalších institucích, které by se mohly přidat, nebo jste dokonce přímo uvnitř nich a chcete o svém bohatství informovat svět, už se teď se na vás Wikipedie těší.

Fotografie:
Aktron: Mayrau - hlava stroje. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vinařice,_Hornický_skanzen_Mayrau,_hlava_stroje.jpg

Otázka pro Wikipedii

Co jste se na Wikipedii naučili?

- **Jaroslav Ondráš:** Za těch několik málo týdnů na české Wikipedii jsem se naučil o české gramatice víc, nežli za celých těch 7 let, co tady žiji.
- ***DeeMusil:*** *Wikipedie mne naučila brát její procesní postupy s despektem, neboť prosazují vědění bez morálky a vždy se najde někdo, kdo je schopen je zneužít nebo ignorovat. To vše je umocněné faktem principiální nenormálnosti řadového wikipedisty, neboť to vše činí zdarma.*
- **Rosičák:** Wikipedie mě naučila určitému stupni trpělivosti, hlubšímu poznání mezilidských vztahů a mnoha dalším věcem, které jsem si v ní přečetl...
- ***Leotard:*** *Svéráz mnoha wikipedistů mne dobře připravil na jednání s obchodními partnery v mém současném zaměstnání.*
- **Bodlina:** Jak citovat zdroje, což se dále hodilo i během studia na VŠ.
- ***YjM:*** *Na české Wikipedii jsem se toho naučil mnoho. A ještě více věcí nepřímo, díky projektům Wikimedia. Specificky přímo na české Wikipedii jsem si zejména ověřil tezi, že „kolik lidí, tolik názorů“.*
- **Limojoe, předseda WM ČR:** První, co mne napadá, že virtuální dobrovolník, ten tvrdý chleba má. Při druhém zamyšlení je to pak vhled do netradičního pojetí (ne)organizace pracovní struktury a času, dnes nazývané jako wikinomie.
- ***Tchoř:*** *Prohloubil jsem si znalosti z autorskoprávní problematiky, zejména co se týče svobodného obsahu.*
- **Okino:** Naučil jsem se její zásadu předpokládat u všech dobrovolníků jejich dobrou vůli. A přenáším to i do života, i když tomu a mně pak často okolí nerozumí.
- ***Chmee2:*** *Tvorba Wikipedie mne naučila mnohé, od psaní článků, přes používání citací, autorský zákon až po práci s grafikou a fotografování. Nicméně za největší benefit považuji to, že jsem se naučil jednat s různými lidmi a institucemi a to jak virtuálně, tak i reálně.*
- **Mates:** Zjistil jsem na Wikipedii mnoho zajímavých informací, jak během práce editační, tak během patrolování. Ale podstatnější je, že jsem se zde naučil slušně diskutovat s lidmi, se kterými názorově nesouhlasím, aniž bych tím zhoršoval svůj vztah a postoj k nim.
- ***Pan BMP:*** *Naučil jsem se velké obezřetnosti při zpracování informací (nejen) z médií.*
- **Dominik Matus:** Zasadila ve mě tendenci přispívat svobodně, zajímat se a číst. Díky Wikipedii jsem se odhodlal i k věcem, o kterých jsem předtím ani nepomyslel.

Děkujeme za odpovědi.

Wikimedia ví (skoro) všechno
…o Třebechovickém betlému

Třebechovický betlém je celodřevěný mechanický betlém z let 1882-1926. Co o něm dál vědí projekty Wikimedia?

Na Wikipedii zjistíte, že i když se mu říká „Proboštův“, kromě Josefa Probošta, jinak obyčejného rolníka a povozníka, podílelo se na jeho vzniku hned několik dalších lidí. Betlém je skoro sedm metrů dlouhý (či široký, jak chcete) a bez podvozku váží 1,2 tuny. Má dvě stovky pohyblivých figurek a další nepohyblivé. Betlém byl původně nepohyblivý, o rozhýbání se k Proboštově radosti postaral až sekerník Josef Friml. Pro jistotu: Nevyráběl sekery, ale sekerou vyráběl hamry a jiné dřevěné stroje.

Stěhování Třebechovického betlému

Nejméně dvakrát byl betlém ohrožen. Poprvé když Probošt zemřel, rodina betlém odložila jen do kůlny. Za války pak bylo nebezpečím bombardování a po válce stát jako nový majitel uvažoval dokonce o záměrné likvidaci.

Na Wikimedia Commons jsou fotografie betlému, včetně obrazové dokumentace složitého transportu památky do depozitáře při přestavbě muzea. Na Wikicitátech pro změnu najdete, že se betlému říkalo *„pohádka, která se poslouchá očima“*. A že Probošt na začátku prohlásil, že postaví betlém, který *„bude největší a nejkrásnější na světě, takže se na něj určitě přijede podívat z Vídně sám císař pán“*.

I díky projektu spolupráce s třebechovickým muzeem už se mohou o betlému dočíst také uživatelé Wikipedií v angličtině, polštině, srbštině a španělštině. Mimochodem, polsky se betlém čili jesličky řeknou szopka bożonarodzeniowa.

To je Třebechovický betlém, prý po Proboštově smrti i prokletý za bídu jeho příbuzenstva. Až bude zas přístupný veřejnosti, hledejte na něm postavičky truhláře a starce. V nich totiž uvidíte podobu Josefa Probošta a Josefa Kapuciána, který vyřezal většinu figurek.

Fotografie:
Gampe: Transport Třebechovického betlému. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trebechovicky_betlem_20110926_transport_02.JPG

Sdružení Wikimedia Česká republika je nezisková organizace, která děkuje svým partnerům za podporu své činnosti.

active 24
COUNSEL Koutná & Slušná Advokátní kancelář v.o.s.
BONDart
RE/MAX Ano

Kvíz o historii české Wikipedie

1. Jaký byl první dobrý článek české Wikipedie?

a) Berlín
b) Rozum a chtíč
c) Praha
d) Zločin a trest

2. Jeden ze dvou prvních nejlepších článků zůstal nejlepším dodnes. Je to:

a) Starověký Řím
b) Byzantská říše
c) Rakouské císařství
d) Imperium Bohemorum

3. Kolik měla česká Wikipedie v historii byrokratů?

a) 3
b) 6
c) 9
d) 12

4. V jakém roce byl vytvořen stotisící článek české Wikipedie? (Bylo to dne 19. června.)

a) 2005
b) 2006
c) 2007
d) 2008

5. V jakých třech českých městech se konala první setkání wikipedistů v letech 2004-05?

a) Praha, Brno, České Budějovice
b) Praha, Brno, Ústí nad Labem
c) Praha, Liberec, Opava
d) Praha, Děčín, Brno

Správné odpovědi najdete na straně 2 dole.

Jasnou čarou proti konfliktu zájmů

Anglicky psaná média se nedávno zabývala několika případy konfliktu zájmů na Wikipedii. Jak má Wikipedie postupovat proti lidem, kteří editují ve prospěch někoho nebo něčeho? A jsou za to třeba i placeni? Týdeník Wikipedie zvaný Wikipedia Signpost přinesl nedávno na toto téma rozhovor se zakladatelem Wikipedie Jimmym Walesem, který přebíráme ve zkrácené podobě.

Kdy vás napadlo, že editoři mohou dostávat finanční odměny za práci na Wikipedii nebo že společnosti budou lidi zaměstnávat, aby ovlivňovaly obsah článků?

Od začátku jsem si říkal, že na to musíme dávat pozor a bránit se tomu preventivně maximální možnou měrou.

Jste zastáncem zásady „jasné čáry“, tedy zákazu přímého editování placenými editory. Proč je to tak důležité?

Zásada „jasné čáry“ jednoduše říká, že když jste placený za obhajování nějakého subjektu, měl byste zveřejnit svůj konflikt zájmů a nikdy needitovat přímo články. Můžete vstupovat do dialogu s komunitou na diskusních stránkách a navrhovat editace nebo celé nové články tím, že je sepíšete na svých uživatelských stránkách. Tak zcela zmizí spousta problémů.

Dlouhé diskuse na Wikipedii ale nevedly ke konsenzu o zákazu placeného editování…

Tomu brání nedostatek přesného vyjadřování. I ve své otázce používáte moc široký termín „placené editování“. Pokud univerzita vyzve své profesory, aby jako službu veřejnosti editovali Wikipedii v rámci svých placených povinností, je to báječná věc (pokud se vyhnou propagování něčeho). My bychom měli mluvit o placeném propagování něčeho.

Studie DiStasové mezi P.R. specialisty ukázala, že pokud postupovali tak, jak doporučujete, ve čtvrtině případů nedostali žádnou odpověď a v jiných to trvalo týdny. Neměla by Wikipedie vylepšit své procesy?

Myslím, že stížnosti P.R. specialistů, že když se snaží dělat věci správně, jsou ignorováni, bychom měli brát vážně. Je ale důležité pochopit, že jejich požadavky jsou většinou mylné. Navíc často nevyužijí čas a příležitost, aby přitáhli pozornost ke své otázce na místech, která jsou k tomu určená.

Na Wikipedii předpokládáme dobrou vůli. Proč tady předpokládat, že člověk jen proto, že je za to placený, nechce článek ve skutečnosti zlepšovat?

To je zase otázka, která celou záležitost mate. Dostatečným důvodem je obecná nevhodnost a hrozící skandál pro toho, kdo za takovou činnost platí. Nesouhlasím s tím, že všichni ti zlí P.R. specialisti budou potají editovat články, pokud jim to zakážeme dělat otevřeně. A ani s tím, že všichni ti dobří P.R. specialisti chtějí editovat pouze ve prospěch zlepšování článků. Oba tyto argumenty jsou irelevantní.

Udělali nějací placení editoři nebo editoři v konfliktu zájmů přínosné editace?

Určitě někteří ano, ale nevidím v tom žádnou souvislost.

Jakou roli mohou hrát organizace zastřešující P.R. agentury?

Mohou pro své členy vytvořit etické standardy, které by zakázaly placenou propagaci v článcích na Wikipedii. To by byl jasný a přesvědčivý signál.

Bude hrát v této otázce velkou úlohu vzdělávání P.R. specialistů?

Ano. Musejí se dovědět, že „černá magie“ je kontraproduktivní a v žádném případě není nutná. Pokud máme chybu, řekněte nám o ní, my ji napravíme. Pokud nemáme dostatek informací, poskytněte nám je na diskusní stránce a my s nimi naložíme, jak se patří. Není to tajemné ani obtížné.

Hovořil jste k zaměstnancům P.R. agentury Bell Pottinger po jejich skandálu s konfliktem zájmů. Jaké to bylo?

Jimmy Wales

Zaměstnanci se omlouvali, když jsem vysvětloval, co bylo špatně, třeba že lhali o své identitě. Ale jejich šéf lord Bell před všemi řekl, že tím neudělali nic špatného. Na to můžu odpovědět jen údivem. Kdybych tam pracoval, ten den bych odešel. Kdybych byl klientem, skončil bych s ním. Má nechutný přístup, pro klienty nebezpečný.

Co by s vámi udělalo, kdyby za deset let existoval celý rozvinutý průmysl editorů Wikipedie, kteří jsou placení za svou práci?

Na takovou hypotetickou otázku je těžké odpovídat. Je to v takovém rozporu s realitou, že se to prostě nestane.

Ocaasi, Wikipedia Signpost

Text:
Ocaasi: Does Wikipedia Pay? The Founder: Jimmy Wales. Wikipedia Signpost, 1 October 2012. CC-BY-SA. Překlad M. Langer. Zkráceno.
Fotografie:
C. Floyd: Jimmy Wales. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jimmy_Wales_805.jpg

WikiMedium
10 - 1 / 2012

WIKINOVINKY

Toto číslo bulletinu Wikimedium vychází téměř po roce od minulého. Za tu dobu se stalo na Wikipedii a kolem ní mnohem víc událostí. Tady přinášíme jen velmi namátkový výběr, abychom ilustrovali pestrost současného života projektů Wikimedia.

České projekty

Česká Wikipedie se blíží hranici **čtvrt milionu hesel**. K uzávěrce měla více než 247 tisíc hesel a milník by tak měl padnout někdy na přelomu roku. Posledních 50 tisíc hesel tak Wikipedie nasbírá takřka přesně za 1,5 roku.

Pomaleji naopak přibývají **nejlepší články**. Loni jich bylo zařazeno do seznamu 18, letos jen osm a jeden byl naopak pro zpřísnění kritérií vyřazen.

„Experti na přírodu“

Neobvykle hledal nové autory Wikipedie projekt Chráněná území ve spolupráci s agenturou JandL. Jeden článek prý **napsala zvířata v přírodě**. Kampaň ‚Experti na přírodu“ měla ohlas v médiích, podpořily ji např. vydavatelství Respekt či časopisy Příroda a Naše příroda.

Český **Wikislovník** přerostl metu 40 tisíc hesel.

V **databázi států ministerstva zahraničí** jsou odkazy na Wikipedii. Úřad tak informacemi z Wikipedie doplňuje vlastní údaje.

Již měsíc probíhá v příslušné tzv. „žádosti o komentář“ formalizovaná diskuse o tom, zda se mají rubriky na **hlavní straně české Wikipedie** užívat k propagaci různých jejích projektů nebo projektů Wikimedia Česká republika.

Wikimedia Commons

Z obrázků, které byly v průběhu roku 2011 na titulní straně Wikimedia Commons, tamní uživatelé opět vybrali **obrázek roku**. Tentokrát zvítězila fotografie Heinricha Pnioka, tajemné zobrazení norského jezera Bondhus. Je to už šestý oficiálně vyhlášený obrázek roku na Commons.

Italská sbírka umění Raccolte Extraeuropee z Milána nahrává na Commons **obrázky afrického umění**.

Cizojazyčné projekty

18. ledna **Wikipedie protestovala** proti záměru schválit v americkém Kongresu zákon SOPA proti online-pirátství. Zákon by mohl ohrozit svobodu internetových projektů. Některé jazykové verze včetně anglické byly zcela vypnuté, česká se připojila informací na titulní straně. Návrh zákona byl stažen.

Další dva protesty následovaly později na dalších jazykových verzích kvůli zákonům v jednotlivých zemích. Týkalo se to italské a ruské verze. Například ruský zákon na ochranu před škodlivými účinky internetu ale byl přijat Státní dumou a platí.

Hned několik Wikipedií prolomilo zajímavé milníky. Encyklopedie ve vietnamštině, švédštině, čínštině a uzbečtině například přeskočily hranici **500 tisíc článků**.

Deset let od svého vzniku oslavil **projekt Biografie**, jehož účastníci na anglické Wikipedii pečují o neuvěřitelné množství – o milion článků o různých osobnostech. Do projektu je nicméně zapsáno na 800 wikipedistů, takže o ochotné pomocníky nemá nouzi.

Africká maska z Raccolte Extraeuropee

Francouzské Wikizdroje mají od letoška víc než milion stránek. Jsou podle toho největší ze všech, dokonce větší než Wikizdroje v angličtině.

Wikimedia Česká republika

Sdružení se v říjnu znovu zúčastnilo Podzimního knižního **veletrhu v Havlíčkově Brodě**. Výprava wikipedistů se vrátila spokojená, počet návštěvníků, kteří si ke stánku přišli pro informace, byl asi dvojnásobný ve srovnání s loňskem.

V Praze 10 vznikla QRPedia. Ve spolupráci se sdružením totiž rozmístil Městský úřad Prahy 10 na území svého obvodu **na památky štítky s QR kódy**, které po naskenování do chytrého telefonu navigují na článek na Wikipedii.

Zástupce sdružení Wikimedia Česká republika jedná s vedením **Senátu České republiky** o uvolnění oficiálních fotografií všech senátorů pod svobodnou licencí. K podobnému kroku již přistoupily úřady zákonodárných sborů v řadě jiných zemí.

Pobočky

Vzniká zcela nový orgán ve struktuře hnutí Wikimedia: **Rada poboček**. Vytyčila si

čtyři hlavní úkoly: zastupování poboček při jednání s nadací či komunitami projektů, zajišťování standardů kvality fungování poboček, výměnu znalostí a zkušeností a rozvoj poboček.

Na odlišné bázi se konalo jiné setkání zástupců poboček a komunit projektů. V Bělehradě se konal mítink WMCEE, tedy pro **střední a východní Evropu**. Zaměřený byl zejména na předávání zkušeností z úspěšných projektů.

Na mapu poboček přibyla jen jedna nová země. 39. pobočkou Wikimedia se stala ta **ve Venezuele**.

Existuje už i sdružení **Wikimedia Slovensko**. Jeho první valná hromada proběhla v březnu, zatím ale čeká na uznání nadací Wikimedia.

Vznikla Monmouthpedie. Do Wikipedie se dostalo celé město Monmouth ve Walesu, všechny památky téměř 1000 let dlouhé historie jsou na Wikipedii popsány a ve skutečnosti označené QR kódy. Monmouth se nyní prezentuje jako „**První wikipedické město na světě**“. To vše ve spolupráci s Wikimedia UK.

Britská pobočka ale měla i starosti. Autor nápadu QRPedie a bývalý předseda pobočky Roger Bamkin odstoupil z její rady kvůli **konfliktu zájmů**. Bamkin využíval Wikipedii k propagaci svých marketingových nápadů, na nichž ale měl i osobní obchodní zájmy.

QR kódy jsou v Monmouthu i u muzejních exponátů

Pobočky stále častěji pořádají tzv. **editatony**, tedy setkání wikipedistů s laiky na jednom místě spojená s hromadným editováním Wikipedie. Mezi nejzajímavější pro obyčejného Evropana patřil ten, který proběhl v mexickém Paláci krásných umění v září.

Na spolupráci mezi Wikipedií a výzkumnými institucemi se zaměřila **Akademie Wikipedie v Berlíně**. Prezentovány byly především výsledky výzkumů, které probíhaly přímo na Wikipedii a mezi členy její komunity.

Editaton v Paláci umění v Mexiku

Ve Švédsku s podporou Wikimedia Sverige vznikla příručka, která radí, jak se mají **instituce propagovat na internetu**. Obsahuje i sadu rad, jak nejlépe spolupracovat s Wikipedií.

Nadace Wikimedia

Vznikl **Funds Dissemination Committee** (Výbor pro rozdělování finančních prostředků), ve kterém reprezentativní složení členů rozhoduje o rozdělení prostředků nadace Wikimedia na rozvojové projekty, a to zejména mezi pobočky. Pro fiskální rok 2012-13 přiznal žadatelům 8,5 milionu dolarů. Polovina této částky připadá na samotnou nadaci, která o ně žádala pro své projekty získávání editorů a globálního vzdělávání. Wikimedia ČR se letos procesu neúčastnila.

Dva **nové členy** přijala Správní rada nadace. Důvěru poboček dostali Patricio Lorente a Alice Wiegandová.

Technika

Rozšíření TimeMediaHandler, které by mělo **zlepšit zacházení s videosoubory**, se postupně instaluje na jednotlivé Wikipedie.

Pro soutěž Wiki miluje památky byla vyvinuta **speciální mobilní aplikace** na platformě Android. Nainstalovalo si ji několik desítek tisíc uživatelů, hodnocení se postupně zlepšovalo tak, jak byly při aktualizacích laděny dílčí nedostatky.

Ostatní

Jimmy Wales se oženil. Zakladatel Wikipedie si vzal bývalou asistentku expremiéra Blaira Kate Garveyovou.

Obrázky:

JandL, marketing a reklama, s.r.o.: Experti na přírodu. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sus_scrofa_in_the_night.JPG

Raccolte Extraeuropee del Castello Sforzesco: Maska kmene Senufo. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Raccolte_Extraeuropee_-_Passaré_00069_-_Maschera_Senufo_-_Costa_d'Avorio_(2).jpg

R. Orozco: Editaton v Paláci umění v Mexiku. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/Editatón_Bellas_Artes_Wikimedia_México_RO_12.JPG

Rock drum: QRpedia kód na plynové masce v Monmouth Regimental Museum. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Monmouth_Regimental_Museum_-_QRpedia_5.JPG

Spolupráce českých vysokých škol s wikipedisty se rychle rozrůstá

Když se učitel nebo vysokoškolský pedagog rozhodne, že nechá své žáky či studenty psát Wikipedii, někdy to nedopadne dobře. Narazí na to, že Wikipedie je sice otevřená a svobodná, ale na druhou stranu má svoje pravidla, přes která „nejede vlak". A přesto platí, že projekty Wikimedia stále víc sázejí na spolupráci se školami, pedagogy a studenty.

Ano, na spolupráci, a v tom to vězí. Projekt *Studenti píší Wikipedii* je založen na tom, že wikipedisté, studenti i pedagogové o sobě vědí, komunikují spolu, vysvětlují si své požadavky, možnosti i potřeby. A funguje to. Zejména díky individuální iniciativě wikipedistů se již koordinovaně zapojily do tvorby Wikipedie jednotlivé katedry univerzit v Olomouci, Praze a Brně, ale už se líčí také na studenty Vyšší odborné školy restaurátorské v Brně nebo návštěvníky vzdělávacích programů Národního památkového ústavu.

„Z prvopočátků, kdy jsme horkotěžko přemlouvali učitele, aby to zkusili, jsme už ve fázi, kdy se nám sami ozývají," pochvaluje si Vojtěch Dostál, jeden z koordinátorů na straně Wikipedie. A jmenuje, kde se dostali nejdále. Například na pražské Přírodovědecké fakultě, kde z toho je již bezmála tradice: Každý semestr jeden obor. Tak se podařilo a daří vylepšit postupně histologii, imunologii, parazitologii a do budoucna snad bioinformatiku. Zapojují se ale i sociální a kulturologické obory, brněnští studenti se například rozepsali do článků týkajících se Augusta Strindberga a Henrika Ibsena, olomoučtí zase o sochařství.

Výjimečné postavení mezi ostatními má spolupráce pražské přírodovědy s projektem wikipedistů Chráněná území. V rámci praxe Ochrana přírody a krajiny tam studenti navštívili, nafotografovali a do Wikipedie popsali tři desítky přírodních lokalit.

Jen v průběhu minulého školního roku tak vzniklo na 250 odborných článků. Pro studentskou představu: Bylo to na 1300 normostran textu, ekvivalent dvou desítek průměrně rozsáhlých diplomových prací.

Jaký je potenciál studentů pro českou Wikipedii, není třeba zdůrazňovat. Kdyby se každý vysokoškolák pustil do psaní jednoho nového článku, Wikipedie by naráz narostla téměř trojnásobně. Ještě významnější je ale odbornost studentů.

Více se dovíte na Wikipedii na stránce *http://studenti.wikimedia.cz*.

STUDENTI PÍŠÍ WIKIPEDII

Zapojení se do Wikipedie zlepšuje studijní výsledky

Své zkušenosti se studentskou tvorbou Wikipedie mají i na druhém konci světa. Třeba brazilský pedagog Edivaldo Moura Santos si ji nemůže vynachválit.

Edivaldo se přidal se svými studenty z Federální univerzity v Rio de Janeiru do národního wikipedijního vzdělávacího programu. Jeho svěřenci začali rozšiřovat informace o fyzice na Wikipedii v portugalštině.

Ve škole se to projevilo například v tom, že diskuse v průběhu semestru šly více do hloubky. Studenti chtěli lépe pochopit, o čem budou sami psát. Jeden z nich procházel obtížnou látku, ke které se měl dostat teprve později.

A v čem je Wikipedie hlavně lepší ve srovnání s klasickým testováním? Zkoušky posilují hlavně „biflování", při psaní na Wikipedii musejí studenti opravdu pochopit, o čem píší.

Fotografie:
V. Dostál: Přednáška o Wikipedii na Přírodovědecké fakultě UK. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Students_Write_Wikipedia_-_lecture,_Faculty_of_Science,_Prague_2012.JPG
Dominik Matus: Logo projektu Studenti píší Wikipedii. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Studenti_píší_Wikipedii_-_logo.svg

Nové sestřičky: Wikidata a Wikivoyage

Úspěch Wikipedie vedl postupně k vzniku dalších projektů, jako jsou Wikislovník nebo Wikizdroje a další. Od založení Wikiverzity v srpnu 2006 se ale rozrůstání rodiny Wikimedia o velké obsahové projekty zastavilo. Až do letoška.

Letos se ale rozšířila hned o dva přírůstky. Založení Wikidat a Wikivoyage bylo oficiálně oznámeno, obě wiki byly založené na svých doménách a pracuje se na nich. Přesto je jejich spuštění ještě tak nějak poloviční a odkazy na ně se zatím na projektech neobjevují. Do té doby bude ještě dost práce.

Wikidata

Na Wikipedii jsou už delší dobu problémy s udržováním strukturovaných dat, ať už jsou v článcích v podobě seznamů, tabulek nebo jednotlivých údajů. K tomu navíc bývají sice srozumitelné lidem, ale nikoli strojům. Mají ale být postupně všechna shromážděna na Wikidatech a jednotlivé projekty je budou přebírat podobně jako obrázky z Wikimedia Commons.

Podobně jako Commons, také Wikidata tak budou existovat jako nadnárodní (ve srovnání s mnoha jazyky Wikipedie) centrální úložiště, v tomto případě ne souborů, ale strukturovaných dat. Budou sloužit nejen všem ostatním projektům Wikimedia, ale i třetím stranám. Proto se umožní i import či export v různých formátech. Datový model Wikidat vychází z modelu RDF, ale je složitější a kromě popisu samotných dat obsahuje i popis jejich zdrojů.

Vývojový tým ohlásil začátkem roku časový plán práce. První demoverze rodícího se systému byla spuštěna v květnu. Ještě letos by měl být splněn první reálný úkol – přenést vzájemné odkazy mezi různojazyčnými wikipediemi (tzv. „interwiki“). Dále by mělo následovat zpracování tzv. „infoboxů“ (formalizovaných rámečků, které se objevují v záhlaví článků Wikipedie), potom přijde na řadu zpracovávání dalších a dalších datových zdrojů.

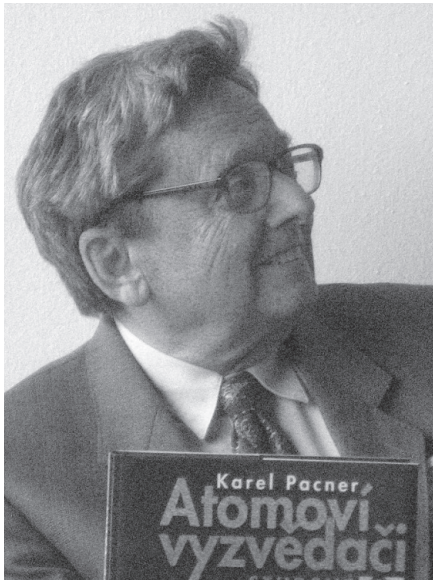
Wikivoyage

Naopak projekt tvorby otevřeného turistického průvodce po celém světě Wikivoyage se do rodiny Wikimedia dostal jinak. Všechno začalo na projektu Wikitravel, který nezávisle na projektech Wikimedia popsal více než 25 tisíc destinací. Jenže část tamních tvůrců se neshodla s vlastníkem projektu a začala hledat domov jinde.

Protože byl obsah Wikitravelu svobodný s vhodnou licencí, stal se základem nové Wikivoyage, a to včetně části komunity. To způsobilo dokonce soudní roztržku mezi nadací Wikimedia a provozovatelem Wikitravelu, ale podle všeho už se asi nic nezmění na tom, že Wikivoyage bude další sestřičkou Wikipedie. V tuto chvíli již existuje v sedmi jazykových verzích.

Domovské stránky najdete na adresách wikidata.org a wikivoyage.org.

Za Antonínem Vítkem

V roce 2006 začal Antonín Vítek, významný český propagátor kosmonautiky, přispívat na Wikipedii. Po dobu více než pěti let byl jejím důležitým přispěvatelem. Do internetové encyklopedie vložil ze všech wikipedistů nejvíce encyklopedického textu, vytvořil množství hesel z kosmonautiky, ale také chemie či botaniky.

K tvorbě na Wikipedii přistupoval velmi zodpovědně. Sám napsal, že studoval třeba až dvacetkrát víc materiálu, než jak dlouhé články ze studia nakonec vzešly.

Tím tíživější zpráva zasáhla Wikipedii 28. února tohoto roku. Antonín Vítek ve věku 72 let zemřel.

Antonín Vítek nežil jen Wikipedií, naopak. Jako pracovník Akademie věd České republiky byl známý široké veřejnosti, pro kterou vystupoval v rozhlase a televizi, psal články do časopisů a knihy. V roce 1969 to byl on, koho si pozvala Československá televize, aby komentoval přímý přenos z přistání prvních lidí na Měsíci.

V roce 2008 byla v rámci jeho popularizační činnosti oceněna Čestnou medailí Vojtěcha Náprstka i jeho internetová encyklopedie družic a kosmických těles Space 40. Je případné, že i její podstatnou část uvolnil pro Wikipedii.

Jak uvedlo sdružení Wikimedia Česká republika, v Antonínu Vítkovi odešel jeden z nejvýznamnějších wikipedistů v České republice, a to nejen podle svého věhlasu mezi veřejností mimo Wikipedii, ale též podle odkazu zanechaného v jejích článcích.

Fotografie:
Dezidor: Antonín Vítek. CC-BY.
http://cs.wikinews.org/wiki/Soubor:Antonín_Vítek.jpg

Úžasné je, že pomoci chtějí všichni – i ti, co nahráli horší obrázky

Soutěž Wiki miluje památky se zrodila před dvěma lety v Nizozemsku. Přinášíme původní rozhovor s jedním z organizátorů první, tehdy ještě ryze národní soutěže Lodewijkem Gelauffem. Mezi pořadateli zůstává dodnes.

Jak vlastně vznikl nápad uspořádat soutěž Wiki miluje památky?

V roce 2009 několik dobrovolníků z Wikimedia Nederland uspořádalo ve spolupráci s 45 muzei soutěž Wiki miluje umění. O rok později jsme chtěli zorganizovat něco podobného, ale s jiným tématem. Na Wikipedii v holandštině zrovna zpracovávali téma památek a nás napadlo, že by se to dalo dobře zkombinovat. Takže to vlastně byla odpověď na zájem v samotné komunitě Wikipedie.

Jak byste popsal Wikimedia miluje památky v několika slovech?

Wiki miluje památky je fotografická soutěž, v níž lidi zveme, aby pomáhali Wikipedii zasíláním fotografií kulturního bohatství ve svém okolí, a to podle seznamu památek sestaveného na Wikipedii. Někdy jsou to známá místa, jindy se naopak lidé teprve dovědí, že žijí poblíž něčeho zajímavého, o čem vůbec nevěděli. Mohou získat ceny, ale největší odměnou je pocit, že pomohli Wikipedii a že regionální kulturní bohatství představují zbytku světa.

Proč fotografie? Wikipedie je přece encyklopedie. To text je důležitý, ne?

Wiki miluje památky se zaměřuje na fotografie, protože nekladou takovou překážku pro účast a snadno je spojíte s jednotlivými lidmi. Vyfotografovat něco je relativně jednoduché, ale začít psát o budově, to stojí mnohem víc námahy. Ale pozor, ta idea spočívá v tom, že když se lidi zúčastní fotografováním, zjistí také to, že Wikipedii mohou editovat a že je komunita Wikipedie vřele přijme. Někteří pak třeba zůstanou a začnou psát články. A jak se navíc říká: Fotka poví víc než tisíc slov.

Jaká byla odezva první rok?

V roce 2010 se nizozemští dobrovolníci pustili do organizace s nadšením, protože to bylo téma, které jim bylo blízké. Říkali jsme si, že by bylo skvělé překonat výsledek soutěže Wiki miluje umění z roku 2009 (5400 fotografií), ale na konci jsme měli jsme více než 12 tisíc fotografií! Povedlo se to zejména díky několika lidem, kteří v průběhu září vyfotografovali stovky památek.

Dnes se Wiki miluje památky koná skoro po celém světě. Jak se vlastně dostala z Nizozemska?

Už v roce 2010 se na nás obrátili z Francie, Belgie a Německa s tím, že se chtějí přidat. Ale nebylo to tak jednoduché, a tak se to všechno povedlo až za rok. V květnu jsme v Berlíně připravili workshop pro zájemce z dalších zemí. Mluvili jsme o strategii, vhodných postupech a navzájem se mnoho naučili. Už tehdy se zapojilo 18 zemí. Museli jsme se ještě z praktických důvodů omezit na Evropu, ale na letošek už napjatě čekaly i Amerika a Asie. Teď je to už víc než třicet zemí.

Co si myslíte o letošní české účasti?

My jsme byli zklamaní, že se Česká republika nezúčastnila už loni! Když máte aktivní pobočku a velkou komunitu editorů, máte celou potřebnou infrastrukturu, zejména pokud se poučíte

Wiki miluje umění je soutěž, která byla poprvé uspořádána v USA na začátku roku 2009. Wikipedisté v jejím průběhu navštěvují muzea a galerie, kde se svolením majitelů pořizují pro potřeby Wikipedie fotografie vystavených objektů.

Wiki miluje památky je podobná soutěž zaměřená na památky.

Lodewijk Gelauff (24 let) studuje chemii, wikipedistou je, jak říká, chvíli a něco (ve skutečnosti od roku 2005). 2,5 roku působil jako stevard, pomáhal na Wikimaniích a dalších konferencích. O svém podílu na organizování Wiki miluje památky říká, že je jen malé kolečko velkého stroje.

v ostatních zemích. A splnili jste očekávání, skoro 400 účastníků! To považuji za mnohem důležitější než počet obrázků nebo jejich kvalitu. Teď pro vás bude výzvou navést tyto lidi, aby se pustili také do editování Wikipedie, aby nahráli další fotografie nebo aby pomáhali ještě jinak. Ukažte jim, že o ně stojíte.

Wiki miluje památky. Myslíte, že wikipedisté milují Wiki miluje památky?

To je různé a záleží hodně na tom, jaká mají lidé očekávání. Někteří wikipedisté ji milují za to, co ve skutečnosti je: skvělý způsob, jak získat kvalitní obsah a nové uživatele. Jiní ale předpokládají, že každá fotografie bude superkvalitní. Tak to samozřejmě není: Ke každému úžasnému obrázku je mnoho průměrných, a dokonce i hromada příšerných s vodoznakem, v nízkém rozlišení, které k ničemu nebudou.

Ale uvědomte si, že takové špatné obrázky pravděpodobně nahráli lidé, kteří tuší, že nic nevyhrají. Tak proč se zúčastnili? Asi chtějí pomoci Wikipedii. Není TO úžasné? Poděkujte takovým fotografům, nabídněte jim, jak jinak mohou pomáhat, a zdůrazněte jim, že téma, které je zajímá, tedy kulturní bohatství, určitě stojí na Wikipedii o jejich péči.

Zúčastnil jste se sám soutěže nějakou fotografií? Dařilo se vám?

Poslal jsem nějaké fotografie v roce 2010 a v roce 2011 zase, část z Nizozemska a několik navíc z dovolené. Jeden ze zahraničních porotců mi řekl, že jsem porotu málem rozplakal. Bohužel ne tím, že by moje fotografie byly tak dobré. Doufám, že jsem lepší organizátor než fotograf.

Máte nějakou fotografii, která vás chytla za oko nebo za srdce?

Co mne letos zaujalo, byla indická soutěž. Dostali tam až bláznivé množství fotografií a ještě bláznivější počet lidí se účastnil: Více než 2200 fotografů! Zajímavé bylo, že mnoho z nich fotografovalo památku, na kterou jsou hrdí, což často bývá často jen jedna nebo několik stejných památek. 211 lidí zaslalo aspoň jednu fotografii Tádž Mahálu a 166 minaretu Kutub Minar v Dillí. Dovedete si představit, jak jsem nenáviděl Tádž Mahál, když jsem prohlížel kolem 500 jeho fotografií… A pak jsem viděl tenhle záběr, u kterého jsem pochopil, že i po 500 fotografiích znovu můžete najít novou perspektivu. Nádherné.

Děkuji za rozhovor.

Miroslav Langer

Tádž Mahál na Lodewijkově oblíbené fotografii

Až do Guinnessovy knihy rekordů!

V průběhu letošního ročníku zastihla pořadatele soutěže Wiki miluje památky ještě jedna zpráva týkající se loňského roku. Organizace, která sbírá a ratifikuje oficiální světové rekordy, zveřejňované následně v Guinnessově knize rekordů, potvrdila, že se soutěž Wiki miluje památky stala oficiálně největší fotografickou soutěží světa.

V zápisu v knize rekordů bude uvedeno, že bylo do soutěže vloni zasláno celkem 168 208 fotografií.

Uvědomme si navíc, že díky vysoké účasti je pro naprostou většinu účastníků prakticky vyloučeno, aby se vešli mezi laureáty. Ale tím, že se pokusí do tohoto, zdánlivě beznadějného souboje zapojit, se navíc něčeho vzdávají: Plných autorských práv ke svým dílům, která uvolňují pod svobodnou licenci. Získávají ale spoluúčast na tomto úžasném projektu sdíleného kulturního vlastnictví.

Letos je pravděpodobné, že bude tento rekord ještě razantněji překonán. Vždyť wikipedisté letos milují památky na čtyřech kontinentech. Soutěže se mohli účastnit fotografové ze 22 zemí Evropy, navíc v Americe fotografové (od jihu k severu) v Chile, Argentině, Kolumbii, Panamě, Mexiku, USA a Kanadě, dále autoři z Izraele, Indie a Filipín a k tomu ještě v Africe přispěvatelé v Keni, Ghaně a Jihoafrické republice.

Už na začátku října, kdy od vydavatelů Guinnessovy knihy rekordů slavná zpráva dorazila, byl loňský počet přihlášených fotografií překonán více než dvojnásobně.

Fotografie:
Peter Weiss: Lodewijk Gelauff (2012). CC universal public domain.
Dibyendu: Tádž Mahál. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:174_DOWN_MEMORY_LANE.tif

Klášter Chiajna (Rumunsko)

Mešita Larabanga (Ghana)

Wiki miluje památky

Ostřihomská katedrála (Maďarsko)

Sochy na Rapa Nui (Velikonoční ostrov)

Tady si můžete prohlédnout vybrané úspěšné fotografie soutěže Wiki miluje památky z celého světa. Byly z jednotlivých zemí nominovány do mezinárodního kola hodnocení v roce 2011 a letos.

Vlevo nahoře je fotografie kláštera Chiajna v Rumunsku, která se stala celkovým vítězem soutěže v roce 2011. Další reprezentují státy v Evropě, Americe i Africe.

Dům v Berlíně (Německo)

Výzdoba kostela v Burgdorfu (Švýcarsko)

Fotografie:
Mihai Petre: Klášter Chiajna. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mănăstirea_Chiajna_-_Giule%C8%99ti.jpg
Sathyan Velumani: Mešita Larabanga. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Larabanga_Mosque_Ghana.jpg
Krisch: Ostřihomská bazilika. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Főszékesegyház_(6238._számú_műemlék).jpg
J. Ramos Pinochet: Rapa Nui. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rapa_Nui,_Rano_Raraku.JPG
Janericloebe: Gropiusův dům v Berlíně. CC-BY. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Berlin_Händelallee_3-9_001.JPG
Iseli: Kostela v Burgdorfu. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chorstuhl2.JPG
Titulní fotografie:
Narender9: Tádž Mahál. CC-BY-SA. Vítěz indického kola Wiki miluje památky 2012. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rear_side_of_Tajmahal.jpg

Laureáti českého kola Wiki miluje památky

Postupují do mezinárodního finále:

1. Petr Doležal (*Gymnázium Hradec Králové*)
2. Honza chodec (*Dolní oblast Vítkovice*)
3. Salim2 (*Vitčice, sv. Jan Nepomucký*)
4. ViktorEP (*Křtiny*)
5. Ondřej Kořínek (*Vítkov, památník*)
6. Alix Guillard (*sklárna Harrachov*)
7. Ondřej Kořínek (*Kutná Hora-Sedlec, kostnice*)
8. Carmelo Bayarcal (*Staroměstská radnice, výtah*)
9. Michal Ritter (*Žďákovský most*)
10. Ondřej Kořínek (*důl Anselm*)

Bez postupu do mezinárodního finále:

11. Aquarie (*Litomyšl*)
12. Czcharlie (*Pardubický zámek*)
13. Aquarie (*Olšanské hřbitovy*)
14. Bjalek Michal (*Velké Losiny*)
15. NoPlayer (*Frýdštejn*)
16. Seegeng (*Veltrusy, pavilon*)
17. Jik jik (*Žižkův most*)
18. Milos Pospa (*mlýn Partutovice*)
19. Martin Hajda (*cukrovar Židlochovice*)
20. Carmelo Bayarcal (*Staroměstský orloj*)

Soutěž Wiki miluje památky se konala v České republice poprvé. Přípravy probíhaly prakticky celý rok, fotografie do soutěže se pak mohly nahrávat na Wikimedia Commons v průběhu celého září.

Nakonec bylo v rámci české části soutěže nahráno 17 131 fotografií od 398 autorů. Dva čeští autoři nahráli každý víc než 1000 fotografií.

Pořadatelé děkují všem účastníkům i všem partnerům, kteří přispěli k úspěchu prvního ročníku soutěže Wiki miluje památky.

Partneři a patroni soutěže

ČESKÁ SPOŘITELNA

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

MUSEUM SILESIAE 1814

fotoŠkoda

FOTO – ČASOPIS PRO VŠECHNY FOTOGRAFY

art magazin.eu

PROPAMÁTKY internetový portál

Celosvětová soutěž Wiki miluje památky ještě není uzavřena.

Z minulosti víme, že rozhodnutí národních porot a mezinárodní poroty bývají odlišná, šanci tak má všech deset českých fotografií. První cenou je stipendium na návštěvu Wikimanie v Hongkongu v hodnotě 2000 euro, dalších devět autorů dostane poukázky na fotografické vybavení.

WIKI miluje památky

Gymnázium J. K. Tyla
Hradec Králové

P. Doležal: Gymnázium J. K. Tyla. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Střední_škola_-_gymnázium_J._K._Tyla.jpg
Lusitana. Aktron: Logo Wiki miluje památky. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:WLM_logo,_czech,_vectorized.svg
loga partnerů jsou vlastnictvím příslušných firem

sv. Jan Nepomucký
Vitčice

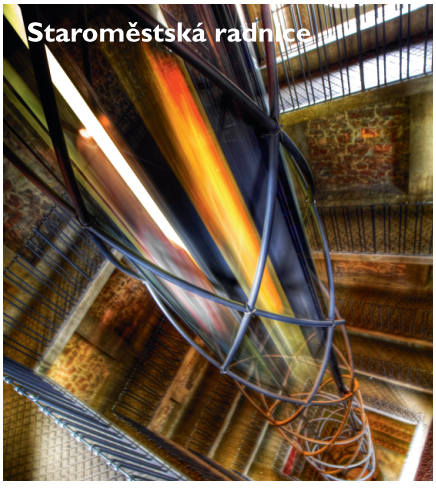

Vítkovice

Wiki miluje památky Česko 2012

Kostel Jména
Panny Marie
Křtiny

Národní památník na Vítkově

kostel Nalezení sv. Kříže
Litomyšl

Staroměstská radnice

Fotografie:

Honza chodec: Dolní oblast Vítkovic. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dolní_oblast_Vítkovic_07-08-2012.JPG

Salim2: sv. Jan Nepomucký, Vitčice. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitčice_-_socha_svatého_Jana_Nepomuckého.jpg

Aquarie: Kostel Nalezení sv. Kříže, Litomyšl. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Litomysl.jpg

ViktorEP: Kostel Jména Panny Marie ve Křtinách. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Křtiny_kostel_Jména_Panny_Marie_poutní_areál_5.jpg

O. Kořínek. Národní památník (Žižkov). CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vítkov.jpg

Carmelo Bayarcal: Staroměstská radnice. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Inside_Prague_Old_Town_Hall.jpg